

Svitlana Shylo

AGITATION AND POLITICAL DISCOURSE
AS A COMPONENT OF MEDIA DISCOURSE

The article describes the phenomenon of political discourse and outlines its typologies, differentiated according to various indicators, among which the functional place occupies an important place. It is this criterion that formed the basis for the selection of agitation and political discourse, which is designed not only to attract the attention of voters, but also to persuade them to make the right choice in favor of one politician. Different interpretations of the concept of 'media discourse' are systematized and approaches to its interpretation are singled out. There are two defined approaches to analysis: narrow (as a kind of discourse implemented in the field of mass communication and can combine elements of other types of discourse) and wide (as a discourse of mass com-

munication). It was found out that the main parameters for the classification of mass-media discourses are the communicative functions and the channel of implementation. The undisputed connection between media discourse and politics is proved, since mass media is actually the main medium of existence and the channel of political communication. Given the main features (institutional, intentional, mass audience, situational, social and cultural context), the functions of media discourse and agitation-political discourse (informative, influence) and the leading function of political communication – the struggle for power – the form of agitation and political discourse of the masses is distinguished-Media.

Key words: communication, discourse, mass-media discourse, political discourse, agitation-political discourse, manipulation, institutionality

Надійшла до редакції 20.03.2019 р.

УДК 821.161.2

Володимир Подрига

ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРУВАННЯ ЛІТЕРАТУРЕМ У ВІРШАХ
ЗБІРКИ «СОПІЛКА ПАВЛУСЯ» ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО:
ПРОБЛЕМА РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ЕТНОКОНЦЕПТІВ

У статті розкрито питання репрезентації концептів етнічної картини світу у творах Павла Чубинського. Доведено, що автор у віршах збірки «Сопілка Павлуся» змоделивав низку літературем «Митець», «Минуле», «Неволя», «Недоля», «Кохання», «Плинність часу», в яких прочитуються концепти, притаманні етнічному мисленню нашого народу.

Ключові слова: вірш, концепт, літературема, ментальне, Павло Чубинський.

Сьогодні Павло Чубинський відомий як визначний фольклорист, етнограф, громадський діяч, краєзнавець, педагог, автор слів Державного гімну України. Напрями його життя та діяльності висвітлені в багатьох монографіях, зокрема Д. Чередниченко («Павло Чубинський», 2005), Ю. Дойкова («П. П. Чубинский. Предтеча украинской свободы», 2007), Н. Ігнатенко, Н. Побірченко («Педагогічно-просвітницька діяльність Павла Платоновича Чубинського», 2008), А. Зилья («Народознавець. Павло Чубинський і його доба», 2009), Н. Шип («Тарас Шевченко, Павло Чубинський – духовні символи українства», 2014).

Менше уваги дослідники зосереджують на оригінальному віршованому доробку письменника, що зазвичай розглядається принагідно (М. Зеров, В. По-

гребенник, автори «Історії української літератури XIX століття» (2006) тощо). Натомість А. Зилья, Д. Чередниченко, аналізуючи збірку «Сопілка Павлуся» (1871), виокремили основні мотиви, образи, відзначили вплив українського фольклору, поезій Т. Шевченка на формування індивідуального стилю автора, окреслили художню вартість його віршів [2, с. 252; 7, с. 218], зацентували популярність поезії-гімну «Ще не вмерла Україна» тощо. Проте питання втілення концептів етнічної картини світу українців у творах Павла Чубинського досі не вивчали.

Мета статті – аналіз літературем, у яких утілено концепти етнічної картини світу нашого народу. Щоб її реалізувати, вирішуємо такі завдання: витлумачення поняття «літературема», виокремлення групи літературем, що прочитуються у віршах Павла Чубинського, з'ясування їхньої структури.

Дослідження ґрунтується на твердженнях О. Потєбні про поезію як перевтілені в образи думки автора і читачів багатьох поколінь [3, с. 59], тобто знання про світ і людину в ньому, що в художніх творах набувають ознак етнозумовлених образів, мотивів, сюжетів, своєрідних естетично-літературних і культурно-ментальних феноменів, складниками яких є етнічні концепти.

Існує чимало визначень поняття «концепт», над яким міркували С. Аскольдов, С. Воркачов, В. Жайворонок, О. Селіванова, Н. Слухай, Ю. Степанов та ін. Ю. Степанов уважав, що «концепт – це немов згусток культури у свідомості людини; те, у вигляді чого культура входить у ментальний світ людини» [6, с. 43]. С. Воркачов зазначає, що «концепт – це одиниця колективного знання/свідомості (що відсилає до вищих духовних цінностей), втілюється в мові й відзначається етнокультурною специфікою» [1]. О. Селіванова тлумачить концепт як одиницю «колективної свідомості, яка структурує предмети і явища реального чи уявного світу, зберігається у національній пам'яті носіїв мови у вигляді вербального субстрату» [4, с. 57]. Н. Слухай доводить, що концепт – «ментальний прообраз, ідея поняття і навіть саме поняття; ідеальний образ, що уособлює культурно зумовлені уявлення мовця про світ; має певне ім'я у мові» [5, с. 108]. Зважаючи на ці міркування вчених, підсумуємо: концепт – складно структуроване мисленнєве утворення, у якому поєднано зміст поняття зображуваної реалії та її культурний смисл, породжений свідомістю народу, за допомогою якого людина не лише уявляє чи пізнає світ, а й орієнтується в ньому. Серед основних концептів українського хліборобського світогляду варто назвати такі: «Бог», «Вірність», «Власність», «Воля», «Дім», «Кохання», «Минуле», «Мудрість», «Мужність», «Неволя», «Поле», «Правда», «Природа», «Рідний край», «Родина», «Серце», «Слава», «Совість», «Хутір», «Чвари», «Чужина» тощо. Літературеми, у яких вони втілені, є предметом нашого дослідження.

Павло Чубинський, як і будь-який літератор, своєрідно сприймав, змальовував і моделював світ за допомогою зображально-виражальних засобів, створював художні образи людей, об'єктів довкілля, соціуму, явищ природи, версії історичного минулого, а також сучасного собі буття. При цьому він, звертаючись до пам'яті народу, утіленої у фольклорі й письменстві, відтворював численні константи, притаманні українській культурі, передовсім універсалії, концепти, архетипи, міфами, імагеми, стереотипи, надаючи їм нових смислових відтінків, а також окремі популярні російсько-імперські ідеологеми.

Літературема – специфічний складно структурований образ із яскравою етнокультурною специфікою, сформований у художніх, поетичних, публіцистичних, мемуарних, епістолярних, рідше наукових (історичних, філософських тощо) творах, котрий утілює знання письменника про світ і людину у формі ментально-культурних констант (образів, архетипів, універсалій, стереотипів, концептів, ідеологем, символів). Це етно- або націокультурне явище існує в тексті, його створює автор, відтворює читач.

Для того, щоб зрозуміти суть літературем, створених автором, потрібно не лише знати особливості його художньої мови, а й бути обізнаним із життям, думками письменника, мати уявлення про знання, релігію, культурні та соціальні процеси доби тощо. Особливо важливо знати міфологію, фольклор, літературу, які митець опанував, а також ментально-культурні, історично-соціальні, освітні, морально-естетичні, духовні, конфесійні умови формування його як особистості, предметно-речове середовище, у якому він жив.

Для чужинця, котрий вивчив мову письменника-представника будь-якого народу, проте неглибоко проник у його культуру, ментальне середовище, літературеми, як і концепти, архетипи, універсалії тощо, будуть незрозумілими. Часто складно з'ясувати їхні особливості й нащадкам, якщо ті не володіють достатньою інформацією з історії країни, її культурно-мистецького розвитку, соціальних, економічних процесів, фольклору, письменства, мови тощо.

Літературеми, що структурують художню картину світу твору або творів письменника-українця, виникли в процесі розвитку української літератури, ґрунтуються на етнічному / національному світогляді, ментальності нашого народу, досвіді та знаннях автора, поєднують у собі ознаки образів і концептів, а в більшості варіантів мають фольклорний, міфологічний, літературний претекст.

В оригінальних віршах збірки «Сопілка Павлуся» Павла Чубинського виокремлюється низка літературем: «Митець», «Минуле», «Неволя», «Недоля», «Кохання», «Плинність часу», у виразних етнообразами, концептами, символами, універсаліями, притаманними українському етнічному й національному мисленню, бо зафіксовані у фольклорі й відображені у письменстві.

Літературема «Митець» найбільш повно розкрита у вірші «Любо слухать, як на кобзі...», де автор створив образ талановитого співця-кобзаря, носія правди, навчителя, прототипом якого був Тарас Шевченко. Він знає багато про своє суспільство («лихо й горе»), світ, створений Богом, «дива», добре обізнаний із минулим рідного народу (усім, «що діялось»). Співаючи, то проймає слухачів до сліз, змушує задуматися, то розважає, сподіваючись, що вони зрозуміють почуте, виконують настанови, оновляться духовно, згадають про славу й героїзм попередників, звиятжане минуле, розімкнуть пута рабства.

Антиподом визначного майстра є невпевнений у собі, своїх силах («талану немає»), скромний, проте далекоглядний і патріотичний сопілкар (автор), який, протистоячи колоніальній залежності, забороні всього українського (передовсім мови), наважився продовжити справу покійного попередника, зазначивши, що «замовкне, як почує, / Що краще співають. / І зрадіє, що другії / людей розважають» [8, с. 3].

В аналізованому творі літературему «Митець» структурують концепти «Правда», «Минуле», «Пам'ять», «Співець», «Навчитель», «Будитель», «Послідовник», що увиразнюються через етнообрази носіїв історичної правди – кобзаря, сопілкаря, мотив безперервності поколінь творчої інтелігенції, життя якої присвячене безкорисливому служінню простолюду. Деталі «кобза», «сопілка» – засоби передачі народу правди, визволення його з неволі.

Варто додати, що, опрацьовуючи мотив спадкоємності співців, учителів простолюду, Павло Чубинський використав низку запозичень із творів Тараса Шевченка, наголосив на спорідненості власної манери письма з індивідуальним стилем досвідченого майстра слова, якого втілив в образі геніального кобзаря, долучився до формування літературеми «Тарас Шевченко» в українському письменстві другої половини ХІХ століття.

Продовжуючи змальовувати образ видатного померлого земляка у вірші «На могилі Кобзаря», літератор опрацював мотив вічної пам'яті про нього; за допомогою прийому метонімії («Не заснув для люду» [8, с. 14]) відтворив концепт «Безсмертя», прикладкою («слова-сльози» [8, с. 14], тобто поезії) увиразнив концепт «Слово». Також у цьому творі розкрито такі концепти, як «Минуле» («Забудуть давню, гірку славу» [8, с. 15]), «Смерть» («заснув еси», «могилюньку»), «Смуток» («На могилюньку поллються / Сліз великі ріки» [8, с. 14]).

Із творів Тараса Шевченка Павло Чубинський запозичив лексеми, мовні звороти, зображально-виражальні засоби, образи, мотиви (кобза, кобзар, могила, батько, сиротята, слава, сльози, горе, «що діялось», «сльозами заллється» [8, с. 1], «Колись будуть жнива», «людськеє лихо й горе», «жалібно співає» [8, с. 2], «Сліз великі ріки» [8, с. 14], «Не потонуть в морі» [8, с. 15]), завдяки яким продовжив літературну традицію, передав особливості сприймання ролі митця в суспільстві та середовищі письменників свого часу.

Варто додати, що у творі «Любо слухать, як на кобзі...» виявляється концепт «Самоприниження», джерелом якого є однойменний топос, опрацьований давньоукраїнськими письменниками. Живучи в умовах колоніальної залежності й тотального приниження всього українського російськими володарями й чиновниками, формування комплексу меншовартості, збиткування над мовою та хліборобами, потрясіння від смерті Тараса Шевченка, Павло Чубинський відчував потребу продовжувати культурно-освітню діяльність. Уважаючи, що його вірші менш вартісні, аніж видатного співвітчизника, і не стануть популярними в народі, він усе ж наважився їх опублікувати. А щоб не наразитися на критику через невірність, використав низку самопринижувальних прийомів:

зменшено-пестливий псевдонім Павлусь, пестливий варіант лексеми «сопілка» – «сопілочка», що «Не голосно грає» [8, с. 3], самообмовляння «А співака аби який – / Талану не має» [8, с. 3].

Літературему «Минуле» автор змодельовав у вірші «Що діялось на Україні». Закликавши співвітчизників згадати про «давнее лихо», дорікнув їм, що живуть «собі тихо», забувши про нелегке існування та страждання предків, доленосні події, які змінили не лише історію країни, а й самих хліборобів. Створюючи її, Павло Чубинський використав літописні джерела, передовсім «Повість минулих літ», «Історію русів», оповів про основні етапи розвитку України від давнини до початку II половини ХІХ сторіччя, наголосив на поневоленні народу, утраті державності, кріпацтві тощо. Особливу увагу він зосередив на періоді польсько-шляхетського панування, коли магнати «Руйнували міста, села, / Різали, палили» [8, с. 5], мордували, визискували, закріпачували вільних селян, примушували перейти в уніатську віру, зневажали їхні звичаї, права, мову.

Водночас літератор наголосив на діяльності оборонців руської віри, мови, церкви, виступах запорожців, які не раз змушували польського агресора втікати з одвічних українських земель; уславив гетьмана Б. Хмельницького, позитивно оцінив так зване возз'єднання України з Росією. Продовжуючи змальовувати образ поляків (ляхів) як ворогів, він ще раз оповів про відновлення безчинств, що відбувалися на Правобережжі, через які українці «Взяли святі ножі в руки, / Пішли в гайдамаки» [8, с. 9], щоб відплатити ворогові за знуцання.

Згадавши про поділ Польщі, автор зосередив увагу на закріпаченні українців польським панством і козацькою старшиною, безправності, тяжкій праці, бідності.

Екскурс у минуле рідного народу завершується недавньою для автора подією – скасуванням кріпацтва на Лівобережжі 1861 року. І хоч, як свідчать історики, тоді кардинальних змін в українському суспільстві не відбулося, бо поміщики, як і раніше, володіли більшою часткою земель, а селяни наймалися до них на працю за мізерну плату, усе ж Павло Чубинський із захопленням мовить: «Крепацтво минулось – / Україна, мов та пташка, / Вільна стрепенулась. / На своїй вже люде ниві / Весело працюють, / В Боже свято помолляться, / Співають, танцюють...» [8, с. 12].

Наведені рядки засвідчують, що, хоч літератор любив рідний край, написав високопатріотичні слова популярного гімну «Ще не вмерла Україна», усе ж був громадянином Російської імперії, сприймав світ дуально: з одного боку, як українець, з іншого – законотрухняний підданий держави-колонізатора. Тому його погляд на історію України, утілений в аналізованому вірші, – однобокий, співзвучний з офіційною позицією імперських істориків, відображає міф

про царя-визволителя, щасливе радісне життя «звільненого» народу. Слід зауважити, що сучасники літератора Степан Руданський, Павло Грабовський, Володимир Самійленко у своїх громадянських віршах охудожнили реальний стан українського суспільства другої половини XIX століття.

Створюючи літературему «Минуле», автор відтворив концепти «Лихо», «Забуття», «Помста», «Гноблення», «Неволя», «Воля», «Радість», «Кров», «Сльози», «Терпіння», що втілені й у творах Л. Боровиковського, М. Костомарова, А. Метлинського, Т. Шевченка, П. Куліша та ін.

У вірші «Сон невільника» Павло Чубинський передав власні переживання періоду заслання, сформував літературему «Неволя». Створивши образ ув'язненого, увиразнив його постать сумними думками, складним емоційним станом, деталями «кайдани», «в'язниця». Підкресливши, що найзаповітнішою мрією українців є особиста воля, за допомогою прийому сну, образів родини, матері, батька, веселої хаги, мотиву спільної радості відтворив концепт «Воля». Супутніми концептами є «Серце», «Сльози», «Смуток», якими підкреслено переживання бранця, його розпач, страждання.

Літературема «Неволя» структурується й у вірші «На Різдво». У ній прочитуються концепти «Надія», «Чужина», «Серце», «Сльози», «Вороги», «Смуток». Автор створив образ ліричного героя, який потерпає від розлуки з рідними, тому, звертаючись до матері, зізнається, що тяжко жити далеко від родини, батьківської хати, милої України. Сподіваючись на визволення, повернення, із сумом резюмує: «Як тяжко без волі / В чужиноньці жити, / Згадують, що мило, / Та по нім тужити» [8, с. 20].

У вірші «Туман, мати, туман, мати...» Павло Чубинський, зосередивши увагу на сутужному житті удови, яка планує в наймах тяжкою працею заробляти на прожиття дітей, також змодельовав літературему «Недоля», у якій виявляються концепти «Бідність», «Сирітство», «Важка праця», «Сльози», увиразнені лексемами «удовиця», «сироти» та зображальними засобами (епітетами «убогою удовою», «сакви з черствим хлібом», «чуже жито», «піт кривавий»; метафорою «Нехай стерня ніжки коле» [8, с. 22]).

Дещо інша структура літератури «Недоля» у творі «Минулося!», у якому автор оповів про нещасливе подружнє життя молодиці, котра, попри те що побралася з коханим, усе ж не зазнала сподіваного за дівування щастя. Мотивом мінливої долі автор увиразнив концепти, що утворюють антитетичні блоки: «Радість», «Сподівання», «Щастя», «Серце» – «Нещастя», «Смуток», «Сльози», «Сподівання». Інтерпретуючи бачення нашим народом долі людини, він мовить про безвихідь у житті ліричної героїні, яка не чекає на покращення, сумирно приймає призначені їй вищими силами, терпить, сумує. Трагічність си-

туації підкреслюється традиційним образом-символом зозулі, до якої звертається молодиця, прохаючи: «Закуй мені, зозуленько, / Чи довго ще жити? / Чи довго ще на сім світі / В'янути-тужити?» [8, с. 24].

Літературема «Кохання» виявляється в низці віршів Павла Чубинського, в яких думки, почуття ліричних героїв передані за допомогою засобів фольклорної поезики, передовсім образів-символів (саду, солов'я, калини, серця), епітетів («козак молоденький», «дівку карооку», «щирого плачу» [8, с. 26], «біле личко», «бідне серце» [8, с. 29]), метонімії («чорнобрива» [8, с. 26], «На рушничку стати» [8, с. 32]), метафор («Кого серце забажає...» [8, с. 23], «Будуть карі очі щодня сльози лити» [8, с. 29]), усталених зворотів («любить козак... дівку» [8, с. 26], «з дівчиною... розлучили» [8, с. 28], «Бо тяжко на світі із нелюбом жити», «Не забувай, мила» [8, с. 29], «Сватів засилати» [8, с. 32]), звертань («моя чорнобрива» [8, с. 29], «серце», «моя мила, / Моє сердечатко» [8, с. 31], «моя люба», «козаченьку» [8, с. 32], «Моя доле» [8, с. 33]).

Опрацьовуючи мотив нещасливого кохання у віршах «Йдуть дощі, біжать річки...», «Їдуть степом чумаченьки», «Пісня», автор інтенсифікував концепт «Недоля», який у першому творі розкрив на прикладі нерозділених почуттів ліричного героя, а в другому і третьому – неможливості поєднати долі через утруднення родичів. Також у них прочитуються притаманні українському мисленню етноконцепти «Розлука», «Смуток», «Смерть», що розкриваються за допомогою образів сліз, серця, могили, мотивів сумної пісні, плачу, туги.

Натомість у віршах «Дівчинонько моя мила...», «Я щасливий, я кохаю...» літератор, увиразнюючи концепт «Щастя», у дусі українських пісень, балад про кохання опрацював мотив узаємного щирого кохання, створив образи окриленіх найщемнішим почуттям радісних ліричних героїв.

У вірші «Осінь» Павло Чубинський, інтерпретуючи бачення нашим народом змін у природі, створив літературему «Плильність часу», на особливостях якої позначилися його власні спостереження, літературна традиція, православна ідеологія.

Опрацьовуючи однойменний мотив, над яким замислювалися давньоукраїнські письменники та поети-романтики (наприклад, Г. Сковорода, Є. Гребінка), він за допомогою деталей (привітного сонця, холодного вітру, зелених гаїв, садів, жовтолистої липи, стерні в степу, худоби, що пасеться без догляду) змалював образ примхливої осені, щоб нагадати співвітчизникам про марноту життя, безцільно прожиті роки, змусити їх цінувати кожен мить, що вже ніколи не повернеться. Тому в цьому творі прочитуються такі концепти, як «Молодість», «Старість», «Утрачена надія», «Зміна».

У вірші «До моєї Катрусі» поет також порушив проблему плинності часу. Оглянувши основні етапи свого життя, він наголосив, що через працю, любов до людей, правду зазнав зневаги деяких співвітчизників, його ув'язнювали, висилали з рідного краю, проте пізнав і родинне щастя. Плануючи жити, щоб не марнувати часу, сил, досягти успіхів у праці, він сподівається побачити результати, що будуть утішати в передсмертну хвилину. В аналізованому творі автор інтерпретував концепти «Життя», «Праця», «Любов», «Недоля», «Зневага», «Сльози», «Чужина», «Кохання», «Шлюб», «Досягнення».

Отже, Павло Чубинський, опираючись на фольклорні джерела, українське письменство, передовсім творчість Тараса Шевченка, у віршах збірки «Сопілка Павлуся» створив літератури «Митець», «Минуле», «Неволя», «Недоля», «Кохання», «Плинність часу», у яких прочитуються концепти, притаманні етнічному мисленню українців, передовсім «Безсмертя», «Воля», «Вороги», «Гноблення», «Пам'ять», «Праця», «Радість», «Розлука», «Самоприниження», «Серце», «Сирітство», «Слово», «Сльози», «Смерть», «Смуток», «Сподівання», «Терпіння», «Чужина», «Шлюб», «Щастя» тощо. Це засвідчує, що світогляд літератора споріднений із колективною свідомістю нашого народу, а творчість розвивалася в руслі уснопоетичної й літературної традицій.

Література

1. Воркачев С. Концепт счастья: понятийный и образный компоненты / С. Г. Воркачев // Известия РАН. Серия литературы и языка. – 2001. – Т. 60. – № 6. – С. 47–58 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://lincon.narod.ru/happ_comps.htm. – Название с экрана, 04.04.2019.
2. Зиль А. Народознавець. Павло Чубинський і його доба / А. Зиль. – К. : Казка, 2009. – 400 с.
3. Потебня А. Изъ записокъ по теоріи словесности / А. А. Потебня. – Харьковъ : Паровая типогр. и литопр. М. Зильберберга и С-вья, 1905. – 652 с.
4. Селіванова О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2008. – 712 с.
5. Слухай Н. Когнітологія та концептологія в лінгвістичному висвітленні / Н. В. Слухай, О. С. Снітко, Т. П. Вільчинська. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2011. – 367 с.
6. Степанов Ю. Константы : Словарь русской культуры / Юрий Степанов. – [изд. 2-е, испр. и доп.] – М. : Академический проект, 2001. – 990 с.

7. Чередниченко Д. Павло Чубинський / Дмитро Чередниченко. – К. : Альтернативи, 2005. – 376 с.

8. Чубинський П. Сопілка Павлуся / Без підпису. – К. : В типографии Губернского правления, 1871. – 50 с.

Volodymyr Podryga

FEATURES OF STRUCTURE OF LITERATURE IN THE POETRIES OF COLLECTION «PAVLUSE'S SOPILKA»: PROBLEM OF REPRESENTATION OF CONCEPTS ETHNIC

Representation of concepts ethnic world picture in Paul Chubynsky's verses is disclosed in the article. The author resting on the folk-lore sources, Ukrainian literature workers production, first of all on Taras Shevchenko's writings as made in «Pavluse's sopilka» book a row of literatures of «Mytec» («Author»), «Mynule» («Past time»), «Nevolya» («Bondage»), «Nedolya» («Miserable fate»), «Kohannya» («Love»), «Plynnist chasu» («Course of time») using ethnoconcepts for ethnic and national mentality of our nation. On his art works examples it is ascertained that literature is traditional art image in which are embodied any mentality-culture signs (images, archetypes, universalities, stereotypes, concepts, ideologems, symbols etc.). As any other Ukrainian writer he originally perceived, pictured and modeled the world around with descriptive-expressive means depicted peoples, objects of environs and socium, phenomenon's of nature, versions of historic past and contemporaneous with him life of his compatriots. In addition to this he appealed to the people memory incarnated in folk-lore and writers writings and represented much constants of national culture, giving to them new sense shades and interpreted and generated myths, ideologues of his time as well. It is structured with ethnoimages, archetypes, universalities, symbols as well and has folk-lore, mythological, literature pretext. The authors resting on folk-lore sources, Ukrainian literature, first of all his predecessors works, his own observation, knowledge made art version of literature, profited it by ethnoconcepts «Nature», «Native edge», «Strange land», «Family», «Labour», «Course of time», «Will», «Past time», «Love», «Immortality», «Death», «Sorrow», «Tears», «Heart», «Will», «Enemies», «Oppression» which are peculiar for ethnic and national mentality of our people. This attests that authors world-outlook was akin to collective conscience of the Ukrainians, that his creative power developed accordingly to oralpoetic and literature traditions.

Key words: verse, concept, literature, mentality, Paul Chubynsky.

Надійшла до редакції 05.04.2019 р.